



LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

“Kvinnor under radarn”

En kvalitativ studie om hur
unga kvinnor i kriminella gäng framställs i massmedia

Isabelle Ivanovic & Ellinor Barnell

Kandidatuppsats SOPB63

VT 2024

Handledare: Cecilia Jonsson

Abstract

Authors: Isabelle Ivanovic & Ellinor Barnell

Title: Women under the radar - a qualitative study on news media's portrayal of young women in criminal gangs

Supervisor: Cecilia Jonsson

Assessor: Camilla Palm

The aim of this study has been to investigate and analyze how the Swedish news media portrays young women's roles in criminal gangs moreover how they are perceived as victims and perpetrators. We used a qualitative method to analyze 18 news articles from three of Sweden's biggest newspapers that reach a big audience: Aftonbladet, Dagens Nyheter and Expressen. The results are analyzed using gender theories and the theory of "the ideal victim". The results show that the news media portrays women in criminal gangs either as victims or as actors having various roles. When news media describe women as actors, they are portrayed as having minor roles, or supportive roles in relation to men. Supportive roles can be assisting the men by hiding or transporting weapons and drugs. News media describes that the active roles of the young women have increased. Media attribute active roles as being part of violent crimes or aiding someone in committing murder. Furthermore, the news media illustrates that the young women are sexually exploited by both members of their own gang and members from gangs outside by being used as a punishment and as payments to pay off debt between gang members. The news media often describe them as going "under the radar" and the results show that the young women in criminal environments are portrayed as hard to detect because of their female gender and the perception that women do not commit crimes in comparison to men. News media portrays that this causes male gang members to take advantage of the society's naive perception of women and involve them in crimes. A consequence of not recognizing the young women as members of gangs or perpetrators is described in the media as difficulty of being detected by exit programmes leading to them not getting the right support.

Keywords: Female delinquency, Gangs, Print media, Gender theory, Portrayal

Sökord: Kvinnlig brottslighet, Gängkriminalitet, Massmedia, Könsteori, Framställning

Förord

Vi vill rikta ett tack till vår handledare Cecilia Jonsson för tydlig vägledning och öppen kommunikation. Slutligen vill vi tacka varandra för ett bra samarbete och ömsesidigt ansvarstagande.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	6
1.1 Problemformulering.....	6
1.2 Syfte och frågeställningar.....	7
2. Tidigare forskning.....	7
2.1 Unga kvinnor som offer.....	8
2.2 Unga kvinnors roller inom kriminalitet.....	9
2.3 Framställning i media.....	10
2.4 Sammanfattning av den tidigare forskningen.....	11
3. Teoretiska utgångspunkter.....	12
3.1 Det idealiska offret.....	12
3.2 Genusperspektiv.....	14
3.2.1 <i>Kön som maktordning & Maskulinitet.....</i>	<i>14</i>
3.3 Doing gender.....	15
4. Metod.....	16
4.1 Metodologiska överväganden.....	16
4.2 Urval & sökord.....	17
4.3 Studiens tillförlitlighet.....	19
4.4 Bearbetning & analys.....	20
4.4.1 <i>Kodning.....</i>	<i>20</i>
4.4.2 <i>Tematisering.....</i>	<i>21</i>
4.4.3 <i>Summering.....</i>	<i>21</i>
4.5 Forskningsetiska överväganden.....	22
4.6 Arbetsfördelning.....	23
5. Resultat och analys.....	23
5.1 Unga kvinnor som offer.....	23
5.2 Unga kvinnor som förövare.....	26
5.3 Dubbel roll som offer & förövare.....	28

5.4 Unga kvinnors stödjande roll.....	30
5.5 Unga kvinnors aktiva roll.....	36
6. Avslutande diskussion.....	39
Referenser.....	43

1. Inledning

Den senaste tiden har allt fler tjejer och kvinnor frihetsberövats för grova brott. - Man förväntar sig inte att de ska vara våldsverkarna. De blir som ett hemligt vapen, säger kriminolog Camilla Salazar Atías. (Hjertén 2023, s. 6).

1.1 Problemformulering

Barnombudsmannen (2024) har på uppdrag av regeringen intervjuat och samlat in material kring 16 unga kvinnors erfarenheter av brottsliga miljöer (Barnombudsmannen 2024, s. 3). De flesta av de unga kvinnorna har erfarenheter av sexuellt våld eller exploatering med koppling till de brottsliga sammanhang som de befunnit sig i (Barnombudsmannen 2024, s. 10). Unga kvinnors berättelser belyser att gängen använder sig av kvinnor eftersom de inte ses som brottslingar av samhället. Uppgifterna som unga kvinnor har är att hålla utkik, locka personer till platser, transportera droger eller vapen. De har även uppgifter som drogförsäljning, misshandel och rån. De flesta unga kvinnor beskriver att de och unga män besitter olika roller i kriminella sammanhang. I kriminella sammanhang är det unga män som bestämmer och utför de grova brotten. Några unga kvinnor beskriver dock att unga kvinnor och unga män besitter samma roller (Barnombudsmannen 2024, s. 11).

Kartläggningar av kvinnors medverkan i kriminella nätverk tyder på att deras aktivitet är mer omfattande än vad som tidigare beräknats. Det beror på att män och kvinnors brottsliga beteenden inte förstås på samma sätt och därför uppmärksammas inte den kvinnliga brottsligheten i samma utsträckning som den manliga brottsligheten. Polismyndigheten visar att runt 9000 kvinnor har en koppling till kriminella gäng. Gruppen kvinnor med en koppling till kriminella gäng är dock mer än dubbelt så stor än gruppen kvinnor som är verksamma i gängen. Framförallt verkar kvinnornas roll i gängen vara *möjliggörare* (Polismyndigheten 2024, s. 10).

Tidigare forskning visar att kvinnor och män i kriminella sammanhang framställs på olika sätt. Kvinnor framställs som svaga och annorlunda i förhållande till männen som utgör normen (Engström 2008, s.154–155). Trots att skillnaden i den registrerade brottsligheten minskar mellan könen är mediebevakningen i princip oförändrad

(Estrada, Nilsson & Pettersson 2019 s. 153). Mediala skildringar har en påverkan på hur allmänheten uppfattar kriminella ungdomar. I artiklarna beskrivs gäng som ett mansdominerat problem där kvinnornas roll i gängen är passiva. Det leder till den felaktiga uppfattningen om att gängen huvudsakligen består av män. Detta trots att forskning visat att kvinnorna utgör mer än en tredjedel av medlemmarna som är inblandade i våldsbrott (Esbensen & Tusinski, 2007, s. 33).

Mot denna bakgrund framgår att unga kvinnor har olika positioner i kriminella sammanhang. De unga kvinnorna är inte bara förövare utan även offer. Som framtida professionella yrkesutövare inom socialt arbete kan vi möta unga kvinnor som är kriminella, befinner sig i riskzonen för att hamna i den kriminella miljön eller blir utsatta för brott. Mediala skildringar har en påverkan på hur allmänheten uppfattar kriminella ungdomar och kan förstärka bilden av gruppen som avvikande. Av den anledningen är det viktigt att som framtida professionell yrkesutövare ha kunskap om hur unga kvinnors situation framställs i massmedia.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att analysera den mediala framställningen av unga kvinnor i kriminella sammanhang. För att besvara studiens syfte har vi formulerat följande frågeställningar:

- Vilka positioner i de kriminella sammanhangen tillskrivs unga kvinnor i massmedia?
- Hur framställs unga kvinnor som offer i massmedia?
- Hur framställs unga kvinnor som förövare i massmedia?

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer tidigare forskning om studiens ämne att presenteras utifrån tre teman: *Unga kvinnor som offer*, *Framställning i media* samt *Unga kvinnors roller inom kriminalitet*. Vi har valt dessa teman eftersom de speglar resultaten i vår undersökning. För att hitta tidigare forskning har vi använt oss av LUBsearch där sökord som “Gang crime”, “Juvenile delinquency”, “Print media”, “Juvenile offenders”, “Girl offenders”, “Gender and crime” och “Victimology”. Samtliga artiklar som är föremål för studien är

vetenskapliga artiklar och peer-reviewed. Ett kriminellt gäng grundas i behovet av gemenskap eller kulturellt stöd. Genom bildningen av gäng kan medlemmarna försvara sig mot rivaliserande gäng. Detta behöver dock inte ske genom brottslighet. Grupp känslan stärks när brott begås genom spänning och konflikter. Slutligen är gängen vanligen löst sammansatta (NE).

2.1 Unga kvinnor som offer

Auyong, Smith och Ferguson (2018) har undersökt vilka riskfaktorer som gör att unga flickor hamnar i gängkriminalitet. Författarna identifierar en kunskapslucka eftersom tidigare forskning kring riskfaktorer fokuserat på pojkar och mäns involvering i gäng främst i USA. Både flickor och pojkar rapporterar att de går med i gäng för att få skydd och den sista riskfaktorn som presenteras i artikeln är viktimisering. Viktimisering i sammanhanget för studien används för att förstå hur flickorna görs till offer av de andra medlemmarna i det kriminella gänget. Flickor som är med i gäng har i större utsträckning blivit utsatta för fysiska och sexuella övergrepp än andra flickor som inte är med i ett kriminellt gäng. De kan använda det kriminella gänget som skydd, för att få en känsla av familj eller för att fly tidigare trauman som sexuella övergrepp eller familjekonflikter. Genom att gå med i ett gäng kan flickorna minska risken att bli utsatta från personer utanför gänget men samtidigt ökar risken för viktimisering av medlemmar i det egna gänget (Auyong, Smith & Ferguson 2018, s. 1701).

Petersen och Howell (2013) har kommit fram till liknande resultat som Auyong, Smith och Ferguson (2018) och visar att unga kvinnor som ansluter sig till kriminella gäng ofta har en historia av fysisk eller sexuell utsatthet från manliga familjemedlemmar eller bekantskaper. Viktimisering från familjemedlemmar kan leda till att tjejer ansluter sig till gäng för skydd men medverkan i gäng kan även leda till viktimisering och utsatthet inom gruppen (Petersen & Howell 2013, s. 493).

Sutton (2017) skriver att sammansättningen av kön i ett kriminellt gäng har betydelse för unga kvinnors utsatthet i kriminella gäng. Enligt forskarna är det större risk att unga kvinnor blir utsatta av andra individer utanför gänget om de själva tillhör ett gäng som enbart består av kvinnor. Däremot är det annorlunda för unga kvinnor som tillhör ett gäng där det är en blandad könssammansättning eftersom de utsätts av de egna gängmedlemmarna eller från rivaler som tillhör andra gäng. Vidare löper unga kvinnor i

gäng där både män och kvinnor ingår, större risk att bli utsatta av fysiskt och sexuellt våld till skillnad från kvinnor som är medlemmar i kvinnliga gäng. Forskarna hänvisar till Joe - Laidler och Hunt (1997) och (2021) som har jämfört två studier om viktimisering. I dessa studier framkommer det att kvinnor som är medlemmar i kvinnliga gäng är mest benägna att bli offer för våldsamt viktimisering till följd av att de antingen är i konkurrens med andra kvinnor i kriminella gäng eller att de säljer droger. Våldsamt viktimisering innebär i studiens kontext dödligt våld. Vidare är unga kvinnor i gäng med enbart kvinnliga gängmedlemmar utsatta för sexuellt våld av gängmedlemmar från det egna tillhörande gänget och från andra utomstående gängmedlemmar. I gäng med både män och kvinnor har kvinnor blivit utsatta för våldtäkt av manliga gängmedlemmar i det egna gänget. Kvinnorna utsattes för sexuella övergrepp eftersom de ansågs ha låg status av andra medlemmar (Sutton 2017, s. 147).

2.2 Unga kvinnors roller inom kriminalitet

Siegel (2013) har gjort en studie som undersöker kvinnors positioner i europeiska gäng. Kvinnans roll i ett hushåll som har medlemmar som är kriminella tidigare innefattade att hålla sig i bakgrunden och vara en undergiven fru, moder och syster. Kvinnans roll innebar att ansvara för hushållet och ta hand om barnen. Numera intar kvinnor en mer framträdande roll inom kriminella miljöer. Kvinnors engagemang inom kriminella miljöer uppmärksammas i samband med deras kontakt med män som utför brott (Siegel 2013, s. 55–56). Det finns många olika roller som kvinnor har inom den kriminella miljön, exempelvis att tvätta pengar och att sammanlänka politiker och narkotikahandlare. Det finns även kvinnor som intar en inflytelserik roll inom den kriminella miljön (Siegel 2013, s.57–58).

Diviak, Coutinho och Stivala (2020) har gjort en studie som är baserad på data från det kanadensiska rättsväsendet, som består av 1390 personer som är involverade eller misstänkta att vara involverade i organiserad brottslighet. Av dessa 1390 personer är 185 personer kvinnor. Forskarna skriver att det kan vara svårt för kvinnor att vara delaktiga i kriminella nätverk men att de även bidrar till förutsättningar i de kriminella nätverken. Detta eftersom de inte misstänks i samma grad som män gör (Diviak, Coutinho & Stivala 2020, s. 549). I studien framkommer att kvinnor inte deltar i kriminella nätverk i någon större utsträckning och när de väl är delaktiga ansluter de sig

till andra kvinnor. Det visar på att det finns en könsskillnad mellan män och kvinnor inom kriminella nätverk (Diviak, Coutinho & Stivala 2020, s. 563).

Sutton (2017) förklarar i sin studie att unga kvinnor inte är involverade i våld och brott i lika hög grad som män. Trots detta är unga kvinnor ändå aktiva i samma typer av kriminella aktiviteter som män är. De kriminella aktiviteterna som de är involverade i är rån, bråk i det kriminella gänget, övergrepp, att ha på sig vapen och att sälja droger. Det framkommer i studien att hälften av de kvinnor som finns i kriminella sammanhang är inblandade i fler kriminella aktiviteter såsom ekonomisk brottslighet, våldsbrott, försäljning av droger och egendomsbrott. Studien visar även att hälften av de unga kvinnorna i kriminella sammanhang i stor utsträckning säljer droger (Sutton 2017, s. 145).

Haymoz & Gatti (2010) menar att flickors del i gängkriminalitet länge har ignorerats eller är något som forskare försökt förstå utifrån den information som finns om manliga kriminella. Flickorna i gängen sågs som sexobjekt för de manliga medlemmarna eftersom våld och brottslighet är något som ses som typiskt manliga drag vilket strider mot föreställningen om vad som är kvinnligt. Flickornas roller inom gängen kan vara att ligga i bakhåll för att lura fienderna eller fungera som alibi när en av gängmedlemmarna begår ett brott. De kan även erhålla roller där de transporterar vapen eller droger eftersom de väcker mindre uppmärksamhet hos polisen på grund av att de är kvinnor (Haymoz & Gatti 2010, s. 168).

2.3 Framställning i media

Estrada, Nilsson och Pettersson (2019) har undersökt hur svensk dagspress mellan 1905 och 2015 rapporterade om kvinnor respektive mäns brott (Estrada, Nilsson & Pettersson 2019, s. 138). Skillnaden i den registrerade brottsligheten minskar mellan könen men trots detta ser mediebevakningen i stort sett likadan ut. På ett dussin tidningsartiklar om män återfinns det endast en tidningsartikel om kvinnliga förövare (Estrada, Nilsson och Pettersson 2019, s. 153). Vidare presenteras att i cirka 30% av de artiklarna som handlar om kvinnor som begår brott, ges en förklaring till brottet. Detta i jämförelse med en tiondel av artiklarna om mäns brott. Med utgångspunkt i den tidigare forskning verkar kvinnobrott vara svårare att förstå vilket leder till att media känner ett behov av att ge en

förklaring till varför brottet begåtts. Brottet anses vara avvikande jämfört med om samma brott begåtts av en man vilket ger upphov till att orsaker anges. I studien dras slutsatsen att de förklaringar som ges till kvinnors våld är relaterade till känslor, galenskap och irrationalitet i kontrast till männens våld som beskrivs som rationellt och instrumentellt (Estrada, Nilsson & Pettersson 2019, s. 153–154).

Esbensen och Tusinski (2007) undersöker hur media skildrar gäng och gängmedlemmar. De kommer fram till resultat som liknar Estrada, Nilsson och Petterssons (2019) undersökning, att kvinnor inte får lika stor uppmärksamhet i nyhetsmedia som männen. Slutsatsen dras att media ofta målar upp en bild av ungdomsgängen som inte alltid stämmer överens med den faktiska verkligheten. Hur media väljer att skildra ungdomskriminaliteten har en påverkan på hur allmänheten uppfattar kriminella ungdomar. Vidare beskrivs det att de undersökta artiklarna som är föremål för studien fortsatte att beskriva att gäng är ett mansdominerat problem där kvinnornas roll i gängen är passiva. Detta leder till uppfattningen om att gängen huvudsakligen består av män. Detta trots att forskning visat att kvinnorna utgör mer än en tredjedel av medlemmarna som är inblandade i våldsbrott (Esbensen & Tusinski 2007, s. 33).

2.4 Sammanfattning av den tidigare forskningen

I tidigare forskning framkommer vilka roller som kvinnor tidigare hade i kriminella sammanhang vilket innefattade att ta hand om barnen och ha en roll som syster eller fru. Det framkommer även i den tidigare forskningen att kvinnor idag kan ha mer betydelsefulla roller inom kriminella sammanhang (Siegel 2013). Det framställs även att kvinnor är en fördel för kriminella nätverk men samtidigt att kvinnor inte är lika aktiva i kriminella sammanhang som män (Diviak, Coutinho & Stivala 2020). Den tidigare forskningen från Siegel (2013) och Diviak, Coutinho & Stivala (2020) visar på skillnader vilket kan tänkas bero på att deras studier är gjorda i två olika geografiska kontexter. Det förklaras även att kvinnor kan inta olika sorters roller inom kriminalitet såsom att locka fram fiender och transportera vapen eller droger (Haymoz & Gatti 2010). Utifrån detta vill vi i vår studie ta reda på vilka positioner i kriminella sammanhang kvinnor tillskrivs av media. Dessutom vill vi se i vilken utsträckning som unga kvinnor framställs som aktiva i kriminella sammanhang. Det återges även i tidigare forskning hur kvinnor framställs i kriminella gäng exempelvis att de anses ha en

roll i bakgrunden och att kriminalitet ses som manligt (Ebsen & Tusinski 2007). Det framkommer också att män har en större representation kring kriminalitet än kvinnor i media (Estrada, Nilsson & Petterson 2019). Detta är relevant för vår studie eftersom vi vill undersöka hur kvinnor framställs i massmedia när det gäller deras positioner i kriminella sammanhang.

Vidare framkommer det att flickor blir utsatta för brott av kriminella nätverk (Auyong, Smith & Ferguson 2018; Petersen Howell 2013). Tidigare forskning visar även att det är större risk för kvinnor att bli utsatta för fysiskt och sexuellt våld av medlemmar i andra gäng ifall de tillhör ett gäng med bara kvinnliga medlemmar. Unga kvinnor som tillhör gäng där både män och kvinnor är medlemmar utsätts för fysiskt och sexuellt våld av de egna medlemmarna (Sutton & Tara. E 2017). Detta är relevant för vår undersökning eftersom vi vill undersöka i vilken utsträckning som kvinnor framställs som offer och förövare i kriminella sammanhang av media.

3. Teoretiska utgångspunkter

I följande avsnitt presenteras studiens teoretiska utgångspunkter som tillämpas i analysen av det empiriska materialet. Dessa teorier är det idealiska offret av Nils Christie (2001) och ett genusperspektiv av Tina Mattsson (2015) och West & Zimmerman (1987).

3.1 Det idealiska offret

För att studera vårt empiriska material och besvara våra forskningsfrågor har det ideala offret valts ut som teoretisk utgångspunkt. Då vi undersöker massmedias framställning av unga kvinnor i kriminalitet som offer respektive förövare passar teorin och dess perspektiv på det ideala offret och gärningsperson. "Det idealiska offret" har valts eftersom den teorin hjälper oss att förstå hur det kommer sig att unga kvinnor beskrivs som de gör, som antingen offer eller förövare. I tidningsartiklarna som granskats i denna studie förekommer både beskrivningar av kvinnor som offer, förövare eller både och.

Den norske kriminologen Nils Christie (2001) myntade begreppet "*det idealiska offret*" för att beskriva de personer eller kategorier av personer som enklast får en legitim status som offer när det utsätts för brott (Christie 2001, s. 47; Jönsson 2012, s. 119). Christie

hävdar att omfattning eller skadeverkningar inte nödvändigtvis stämmer överens med våra uppfattningar om vem som är offer eller förövare och vad som är ett brott (Jönsson 2012, s. 119). Det finns ett antal egenskaper som det idealiska offret bör besitta; offret bör vara svagt och försvarslöst, göra något respektabelt eller ägna sig åt en legitim aktivitet, befinna sig på en oklanderlig legitim plats. I relation till offret bör gärningspersonen vara stor, ond och vara utan en personlig relation till offret. Offret är en kvinna och i sällsynta fall en man (Christie 2001, s. 48; Jönsson 2012, s. 119). Offret ska även ha makt nog att göra anspråk på sitt offerskap vilket är det sista villkor som presenteras av Christie för att uppnå status som ett idealt offer (Jönsson 2012, s. 120). Dessa egenskaper kan ses som det ideala offrets "grundfigur" (Jönsson 2012, s. 119). De personer som definieras som idealiska offer är ofta inte de som sedan är de verkliga offren. Det samma gäller för den idealiska gärningsmannen (Christie 2001, s. 57–59). Ett exempel som Christie menar är ett idealt offer är den gamla damen som får sin väska ryckt. Detta eftersom det finns föreställningar om äldre kvinnor som sårbara och svaga (Jönsson 2012, s. 119).

En person som begått ett brott som själv utsatts för brott uppfyller inte kriterierna för ett idealiskt offer utan kan mer ses som ett icke-idealiskt offer (Heber 2012, s. 182). Åkerström och Sahlin hänvisar till Sampson & Lauritsen (1990) som fann att om en person varit involverad i brottslighet ökar risken för offerskap. Skulden för utsattheten läggs här på offret, vilket även kallas "victim-blaming" (Åkerström & Sahlin 2001, s. 12).

Kriminologen Tove Pettersson (2013) menar att det ideala offret och den ideala gärningspersonen enligt Christies teori har likheter med uppfattningen om femininitet och maskulinitet. Kvinnor får oftare och enklare status som offer och att begå våldsbrott anses inte gå ihop med bilden av "kvinnlighet". Parallellt associeras män med gärningsmannaskap och att pekats ut som offer går inte ihop med vad som anses vara "manligt" (Pettersson 2013, s. 79). I relation till Nils Christies teori om det "idealiska offret" och Petterssons reflektioner kring femininitet och maskulinitet är det intressant att fundera över om unga kvinnor i gängkriminalitet bör definieras som offer eller gärningsmän. Unga kvinnor uppfyller en hel del av kraven som offer och i tidigare forskning och medier blir det tydligt att det ofta ses på detta viset av omvärlden.

Samtidigt utför de brott och frågan uppkommer om det är möjligt för unga kvinnor att få status som gärningsperson eller både gärningsperson och offer.

3.2 Genusperspektiv

Teorin bidrar till att applicera ett genusperspektiv på massmedias framställning av unga kvinnor i kriminella sammanhang. Vi anser att det är en passande teori eftersom det ger en förklaring till varför unga kvinnor i kriminella sammanhang beskrivs som de gör utifrån könsnormer i samhället. Perspektivet kan även användas för att förstå hur media framställer unga kvinnors delaktighet i gäng.

Tina Mattsson (2015) skriver om genusperspektiv i socialt arbete. Det tidiga genusperspektivet har varit fokuserat på kvinnors olikheter i förhållande till män. Kvinnan uppfattas som olik mannen och därtill avvikande från normen (Mattsson 2015, s. 23). Kön och vad som anses feminint respektive maskulint är något som vi konstruerar och som ligger i vår tolkning. Samhällets åtskillnad på kön börjar redan vid födseln där flickor kläs i vad som beskrivs som typiska "flickfärger" och pojkar i "pojkfärger". På detta vis skiljs flickor och pojkar åt genom att de tilldelas olika färger och leksaker. Kön är något som fortsätter att konstrueras även i vuxen ålder där vi genom medier och sociala sammanhang instrueras hur man beter sig som en kvinna respektive man (Mattsson 2015, s. 48). Mattsson (2015) hänvisar till Judith Butler (1993, 1999) som är en central person för tankesättet att kön är något som konstrueras. När Judith Butlers bok "*Genustrubbel*" kom ut 1990 gjorde den ett stort avtryck i akademiska feministkretsar. Judith Butler har inte bara blivit den mest uppmärksammade köns teoretikern i USA utan har även spridit sig internationellt (Mortensen 2007, s. 7). Vidare beskriver Mattsson (2015) att Butler anser att kön är något som görs eller konstrueras. Kön görs genom hur vi talar, agerar och hur vi tolkar andra. Femininitet och maskulinitet görs inte endast genom att uppträda på ett sätt som är kvinnligt eller manligt utan kön görs även genom uppmärksammande av forskning eller inom socialt arbete (Mattsson 2015, s. 49).

3.2.1 Kön som maktordning & Maskulinitet

Mattsson (2015) skriver om den feministiska analysen som bygger på att samhället genomsyras av en maktordning där män överordnas och kvinnor underordnas. Denna

maktordning gör att kvinnor systematiskt utesluts från maktpositioner och kvinnor synliggörs som avvikare i relation till männen (Mattsson 2015, s. 50–51). Genusteori är många gånger fokuserad på kvinnors situation men det är svårt att prata om kvinnor och genus utan att ta med män i ekvationen. Att synliggöra och teoretisera maskulinitet kan vara svårt eftersom män utgör normen. Mattsson (2015) synliggör att flera saker är maskulint kodade i samhället utan att vi nödvändigtvis tänker på det. Exemplet som tas upp rör sig om läkare och advokater som traditionellt har en maskulin könsordning som könskodas för att belysa om det är en “kvinnlig läkare” eller “kvinnlig advokat” (Mattsson 2015, s. 58–59).

På samma sätt utgör den manliga kriminella normen och en kvinnlig kriminell anses avvika från normen över vad som anses kvinnligt. Talar man om kriminella förutsätts det att denne är av det manliga könet. En manlig kriminell kallas inte nödvändigtvis för en manlig kriminell medan en kriminell som är av det kvinnliga könet mer ofta än sällan beskrivs just som en kvinnlig kriminell. I vår analys har motsatsbegrepp som *manligt* och *kvinnligt*, *offer* och *förövare*, *aktiv roll* och *stödjande roll* valts ut då de varit relevanta för undersökningens frågeställningar och syfte.

3.3 Doing gender

Vi har valt att komplettera Mattssons (2015) könsteori med West & Zimmermans (1987) “Doing gender”, detta eftersom vi ville ha ytterligare en vinkel på genusperspektivet då det är det vår uppsats till stor del handlar om. Teorin kan användas för att förstå hur media konstruerar och gör kön samt hur de framställer unga kvinnors positioner i kriminella sammanhang.

West & Zimmermans (1987) teori “Doing gender” som vi översatt till “att göra kön” syftar till att ge en förståelse för konstrueringen av kön som något rutinmässigt och återkommande. Görandet av kön är något som utförs metodiskt av kvinnor och män. Författarna menar att det till viss del är individer som gör genus men att det även görs i närvaro av andra. Genus skapas utifrån sociala relationer snarare än individuella egenskaper. Genom att konstruera kön och genus legitimeras en av samhällets mest grundläggande uppdelningar mellan män och kvinnor (West & Zimmerman 1987, s. 126). Det finns en fördelning mellan kön, könskategori och genus. Kön beskrivs som

biologiskt och delar in individer i kvinnor och män. Kön bestäms när man föds via könsorgan. För att placeras i en könskategori appliceras det biologiska könet och antingen tillhör man kategorin kvinnligt eller manligt. Genus är någonting som görs genom normativa föreställningar av aktiviteter som anses lämpliga för ens könskategori (West & Zimmerman 1987, s.127). West och Zimmerman (1987) synliggör kön och könskategorier genom att beskriva skillnader mellan män och kvinnor. De menar att det som skiljer könen åt är storlek, ålder och styrka. Män ses som starkare, äldre och större än de tjejer och kvinnor som de är tillsammans med. Ifall det uppkommer en situation där männen tvingas visa sig stora och starka är männen beredda att uppvisa detta och kvinnorna beredda att uppskatta detta. (West & Zimmerman 1987, s. 138).
Fortsättningsvis ges ett exempel på könskategorier där män ses som manliga genom att leda en kvinna över gatan och kvinnan ses i denna situation som kvinnlig genom att låta sig ledas över gatan. (West & Zimmerman 1987, s. 135).

4. Metod

I följande avsnitt presenteras vårt val av metod och hur vi gått tillväga för att samla in vår empiri. Vi kommer även att diskutera studiens tillförlitlighet. Vidare redogör vi för hur materialet analyserats. Avslutningsvis diskuterar vi forskningsetiska överväganden och arbetsfördelningen i studien.

4.1 Metodologiska överväganden

I detta avsnitt kommer vi att redogöra för vilken metod vi använt i uppsatsen varpå innehållsanalys kommer att presenteras. För att besvara uppsatsens syfte och frågeställningar har vi valt att använda oss av en kvalitativ innehållsanalys, där tidningsartiklar utgör empirin. Vi har använt oss av kvalitativ innehållsanalys som metod eftersom vi vill analysera tidningsartiklar i syfte att få ett bredare perspektiv på hur unga kvinnor i kriminella sammanhang framställs i massmedia. Kvalitativ innehållsanalys innebär att analysera de teman som finns bakom det analyserade materialet (Bryman 2018, s. 677). Vi har analyserat tidningsartiklarna genom att studera vilka positioner media beskriver att de unga kvinnorna har i kriminella sammanhang. Vi har även tittat på hur unga kvinnor framställs som offer respektive förövare i syfte att besvara uppsatsens syfte och frågeställningar.

4.2 Urval & sökord

Vi har använt oss av ett målstyrt urval som utgör ett icke-sannolikhetsbaserat urval. Målstyrt urval används när forskaren inte strävar efter att välja ut materialet för undersökningen slumpmässigt. I samband med ett målstyrt urval väljs materialet utifrån vilken relevans de har i förhållande till forskningsfrågorna (Bryman 2018, s. 596). Vi strävade till en början efter att genomföra ett slumpmässigt urval på nyhetsartiklarna. Urvalet blev mindre än väntat, därav gjorde vi bedömningen att vårt material hade blivit för smalt om vi hade genomfört ett slumpmässigt urval. Vi har tydliga kriterier för hur vi valt ut vår empiri, vilket presenteras i kommande stycken. Vårt syfte med undersökningen är inte att våra resultat ska vara generaliserbara på den större befolkningen. Utan emellertid vill vi med vår undersökning belysa hur media beskriver unga kvinnors positioner, och hur de framställs som offer respektive förövare. Något som enligt tidigare forskning och rapporter hamnat i skymundan (2018 Auyong, Smith & Ferguson).

Vi har använt oss av databasen *Retriever* för att hitta relevanta och tillämpbara artiklar att analysera. I Mediearkivet *Retriever* hittade vi alla artiklar som vi har analyserat i uppsatsen. Vi har valt att avgränsa oss till tidningarna *Aftonbladet*, *Dagens Nyheter* och *Expressen*. Vi valde ut dessa tre tidningar eftersom de är tre av de största tidningarna i Sverige som når ut till flest läsare. *Aftonbladets* ledarsida är oberoende socialdemokratisk (*Aftonbladet* 2024). *Expressen* beskriver sin tidning som liberal (*Expressen* 2024). *Dagens nyheter* beskriver att tidningens hållning är liberal (DN 2008). Det är viktigt att ha i åtanke om en tidning har en politisk inriktning eftersom det rimligen påverkar vad de ger utrymme till och på vilket sätt de rapporterar. Vi har valt att avgränsa oss till artiklar som är publicerade de senaste tre åren eftersom vi ansåg att det fanns tillräckligt med material och inte hade som avsikt att jämföra framställningen av unga kvinnor i kriminella sammanhang nu och längre bak i tiden. Under de tre senaste åren har gängkriminalitet varit ett högaktuellt ämne vilket förklarar massmedias täckning av ämnet. Vi har även valt att i sökandet av empiri använda oss av både tryckt press och artiklar publicerade på webben och inte avgränsa oss till något av det eftersom båda når ut till en stor publik. Sökorden vi använt oss av har vi tagit fram eftersom de speglar studiens syfte och frågeställningar eftersom vi har för avsikt att undersöka vilka positioner de unga kvinnorna tillskrivs av media i kriminella sammanhang och hur de

framställs som offer respektive förövare. Ett kriterium för vilka artiklar som skulle väljas som studiens empiri var att de skulle innehålla orden: unga kvinnor och/eller flickor och/eller tjejer. Artikelns huvudfokus skulle vara gängkriminalitet i Sverige.

Sökorden som användes var: *Unga kvinnor kriminella nätverk*, *Unga kvinnor*, *gängkriminalitet*, *Kvinnor i gäng* & *Kvinnors roll i kriminella nätverk* och vi avgränsade oss till åren 2021–2024. Detta resulterade i totalt 3998 träffar. Vi avgränsade oss till webb och tryckt press vilket gav oss 540 träffar sammantaget på *Aftonbladet*, *Expressen* och *Dagens Nyheter*. Av dessa ansågs 18 stycken artiklar vara relevanta att analysera varav 10 stycken är från *Aftonbladet*, 3 från *Expressen* och 5 från *Dagens Nyheter*.

För att finna vår empiri lästes samtliga artiklar övergripligt för att identifiera ifall de var relevanta för studien. De artiklar som valdes bort handlade antingen om våldsutsatta kvinnor utanför ett kriminellt sammanhang eller frångick studiens ämne helt och ansågs därför irrelevanta. Vi har valt att inte avgränsa oss till en viss typ av artikel utan har tagit med alla artiklar som passar in under kriterierna oavsett om de är krönikor, ledarsidor osv. Detta för att få en bild över vad nyhetsmedia väljer att ge plats till i tidningar. I artiklarna uttalar sig flera olika personer, bland annat sakkunniga, personer som själva varit med i ett kriminellt sammanhang, anhöriga och personer från rättsväsendet. I vår studie har det varit intressant att analysera vad media väljer att skriva fram från deras berättelser.

Totalt har 18 artiklar valts ut varav 10 artiklar är från *Aftonbladet*, 5 från *Dagens Nyheter* och 3 från *Expressen*. Vår empiri består till stor del av artiklar från *Aftonbladet* vilket kan förklaras med att de gjort stora reportage om gängkriminalitet. Vårt urval i relation till den totala mängden artiklar illustreras genom tabellen nedan.

Sökord	Årtal	Antal träffar	Utvalda artiklar
<i>Unga kvinnor</i> ; <i>Gängkriminalitet</i>	2021–2024	Totalt: 47 Aftonbladet: 13 Dagens nyheter: 23 Expressen: 11	Totalt: 9 Aftonbladet: 5 Dagens nyheter: 4 Expressen: 0
<i>Unga kvinnor</i> ; <i>Kriminella nätverk</i>	2021–2024	Totalt: 72 Aftonbladet: 26	Totalt: 6 Aftonbladet: 4

		Dagens nyheter: 35 Expressen: 11	Dagens Nyheter: 1 Expressen: 1
<i>Kvinnor i gäng</i>	2021–2024	Totalt: 413 Aftonbladet: 138 Dagens Nyheter: 181 Expressen: 101	Totalt: 2 Aftonbladet: 0 Dagens Nyheter: 0 Expressen: 2
<i>Kvinnors roll i kriminella nätverk</i>	2021–2024	Totalt: 8 Aftonbladet: 1 Dagens Nyheter: 7 Expressen: 0	Totalt: 1 Aftonbladet: 1 Dagens Nyheter: 0 Expressen: 0

4.3 Studiens tillförlitlighet

Inom tillförlitlighet finns det fyra olika begrepp vilka är överförbarhet, trovärdighet, pålitlighet och möjlighet att styrka och konfirmera. Överförbarhet innebär huruvida det som undersökningen kommit fram till går att överföra till en annan miljö. Inom kvalitativ forskning eftersträvar man djup och inte bredd som i kvantitativ forskning (Bryman 2018, s. 468). I vår undersökning strävar vi efter att genom djupa beskrivningar beskriva vår empiri och resultat. Detta görs genom att vi är väl bekanta med vårt material för att kunna beskriva det på uttömmande sätt.

Pålitlighet handlar om att ha ett granskande förhållningssätt i undersökningen och att redovisa hur man gått tillväga vilket gäller alla steg i undersökningen. Detta genom att beskriva hur man har valt personer att undersöka, hur man resonerat kring analysen och vilka forskningsfrågor man haft. (Bryman 2018 s. 468). I vår undersökning har vi beskrivit hur vi gått tillväga vad gäller hur vi har valt ut nyhetsartiklar som empiri. Vi beskriver även vad våra forskningsfrågor varit och hur vi gått tillväga för att komma fram till våra resultat.

Trovärdighet innebär att forskarna producerar en bild av den sociala verkligheten som ska vara godtagbar av andra individer. För att skapa trovärdighet i undersökningen handlar det om att den ska utföras utifrån de kriterier som finns (Bryman 2018, s. 467). I vår undersökning har vi hänvisat till de tidningsartiklar som analyserats för att den som läser själv ska kunna kontrollera att det som skrivs ger en rättvis bild av verkligheten.

Möjlighet att styrka och konfirmera handlar om att skapa objektivitet och att värderingar inte ska påverka undersökningen på något vis (Bryman 2018 s. 75). I vår undersökning har vi försökt i den mån det går att inte låta våra personliga åsikter påverka vårt resultat. Det är dock svårt att inte låta det påverka eftersom vi har olika referensramar och tidigare kunskaper som kommer påverka hur vi ser på materialet. Det har däremot inte påverkat resultatet i undersökningen.

Frågor som handlar om autenticitet kan vara svåra att ta ställning till när empirin utgörs av medieprodukter. Artiklar kan antas vara äkta men ofta finns det ingen eller lite information om upphovsmännen bakom artiklarna. Trovärdighet som annars anses vara en viktig fråga i kvalitativ forskning ges inte lika mycket utrymme med denna typ av analys eftersom syftet snarare är att peka på felaktigheter eller förvrängningar än att spegla sanningen (Bryman 2018, s. 668). En möjlig kritik mot kvalitativ forskning och användandet av massmedieprodukter är att resultatet inte är representativt. Som vi tidigare resonerat kring i föregående stycken är inte syftet med vår undersökning att uppnå representativitet utan att belysa och analysera medias framställning av unga kvinnor i kriminella sammanhang. En stor del av vår analys är problematisering av artiklarnas innehåll där det essentiella inte ligger i om det upphovsmannen till artikeln skriver är baserat på fakta.

4.4 Bearbetning & analys

4.4.1 Kodning

Resultatet från vår empiri har kodats för att hitta likheter och skillnader i materialet. För att reducera vårt material har delar av materialet och citat plockats ut för att representera den totala empirin för att svara på uppsatsens forskningsfrågor. Vi har utifrån de utplockade delarna identifierat kategorier som representerar återkommande information från artiklarna. Under genomläsningen av empirin fann vi att media framställer unga kvinnor som förövare i kriminalitet. Vi fann också att media beskriver att de är utsatta för brott. Dessutom upptäckte vi att de unga kvinnorna både var förövare i kriminella sammanhang men också offer samtidigt. Vi har kodat materialet till teman: *förövare, offer, offer och förövare*.

Vi såg också att media beskriver att unga kvinnor har uppdrag som innebär att de underlättar för ledande medlemmar i kriminella sammanhang att begå brott. Vi har valt att koda detta som en *stödjande roll*. Slutligen fann vi beskrivningar av unga kvinnor som begår våldsbrott vilket vi har kodat som *aktiva roller*.

Vi har plockat ut det som vi anser är av värde för vår undersökning och bortsett från sådant som inte är relevant. Lindgren (2014) kallar det för begreppsdriven eller tematisk kodning då man på förhand bestämt sig för vad det är man letar efter (Lindgren 2014, s. 50). Vi har både haft antaganden om vad vi kommer att hitta och vad som är relevant för vår undersökning men vi har samtidigt strävat efter att ha ett öppet sinne där vi varit uppmärksamma på teman vi inte väntat oss att finna. I kontrast till tematisk kodning beskrivs datadriven kodning innebära att man tar sig an sin data med ett öppet sinne. Lindgren (2014) menar att det inte finns någon specifik gräns mellan de olika metoderna utan att man i sin kodning ofta pendlar mellan de olika teknikerna (ibid.).

4.4.2 Tematisering

Vi har utgått från våra enskilda koder för att finna en övergripande tematisk struktur i arbetet (Lindgren 2014, s. 63). Målet med tematiseringen av materialet är att kategorisera de koder som plockats ut och gruppera dem utifrån identifierade mönster (Lindgren 2014, s. 66). Vi har kategoriserat de valda koderna till två huvudkategorier: *Unga kvinnors roller i gängen, viktimisering av och framställningen av unga kvinnor som offer och förövare*. Underkategorierna är: *kvinnornas stödjande roll, kvinnornas aktiva roll, unga kvinnor som offer, unga kvinnor som förövare* och till sist *dubbel roll som offer och förövare*. Citat valdes ut för att representera den totala empirin. I processen att välja ut citat kunde vi urskilja att flera citat från olika tidningsartiklar liknade varandra. Vi valde de citat som var längre och mer beskrivande i syfte att presentera empirin på bästa sätt.

4.4.3 Summering

Efter att kodningen och tematiseringen slutförts gjordes en summering av det insamlade materialet. Vi såg över kodningen och tematiseringen för att dra slutsatser av dessa. Detta gjordes även för att finna sammanhängande beskrivningar som kunde användas för att besvara våra frågeställningar. När vi hade dragit slutsatser kring materialet som vi

fått fram via kodningen och tematiseringen gjorde vi ett försök till att bekräfta dessa genom något som kallas för *constant comparative analysis*. Via *constant comparative analysis* såg vi till att inte enbart ta fasta på våra första slutsatser av empirin utan fortsatte att göra tolkningar av empirin (Lindgren 2014, s. 41). Utifrån vår kodning och tematisering valde vi ut den empiri som bäst besvarade våra frågeställningar. Sedan har vi presenterat våra resultat genom att tydligt och konkret beskriva det i text med hjälp av diverse citat och sammanfattningar från tidningsartiklarna (Lindgren 2014, s. 73–75).

4.5 Forskningsetiska överväganden

Inom forskning finns det grundläggande etiska principer som forskare ska följa. Dessa är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. Informationskravet bygger på att forskaren ska informera de personer som är föremål för studien om undersökningens syfte. Samtyckeskravet handlar om att de som deltar i undersökningen själva beslutar kring sitt deltagande. Konfidentialitetskravet innefattar att forskaren ska säkerställa att uppgifterna om de som är föremål för studien ska hanteras med konfidentialitet. Slutligen handlar nyttjandekravet om att uppgifterna som samlas in om enskilda personer endast får nyttjas i den aktuella forskningen (Bryman 2018, s. 170–171).

De etiska principer som är relevanta i vår studie är konfidentialitetskravet, samtyckeskravet och nyttjandekravet. Vi har diskuterat hur vi ska uppfylla konfidentialitetskravet i vår undersökning och har kommit fram till att då vår studie består av tidningsartiklar som publicerats offentligt och gratis blir det svårt att anonymisera de få artiklar där namn skrivits ut. Detta då vi refererar till källan för att uppnå transparens och där går det sedan att finna namnen. I 3 av de 18 artiklarna står även namn med i rubriken och det blir därför även svårt att garantera att personen i fråga förblir anonymiserad. Det har inte varit möjligt för oss att kontakta de personer som varit föremål för artiklarna för att få ett samtycke och uppfylla samtyckeskravet eftersom deras kontaktuppgifter inte står med i artiklarna. De allra flesta av artiklarna som vi använt oss av i vår undersökning använder inte sig av namn eller andra signalement som knyter berättelsen till en specifik person. Används namn i artikeln är det ofta utbytt för att anonymiteten ska bevaras. Detta förenklar vårt arbete med att säkerställa anonymitet eftersom namnen i materialet redan är reviderade. I vår

undersökning har vi enligt nyttjandekravet säkerställt att de uppgifter som samlats in endast använts i den aktuella undersökningen för att besvara det syfte som undersökningen har. När undersökningen är färdig kommer vi inte att spara artiklarna eller vårt kodade material för att säkerställa att materialet inte kommer användas igen.

4.6 Arbetsfördelning

I vår studie har vi arbetat tillsammans och utfört samtliga delar. Vi har delat upp analysen mellan varandra men har bearbetat och slutfört den tillsammans. Under insamlingen av empiri, tidigare forskning, vid arbetet med problemformulering och teori har vi båda varit delaktiga.

5. Resultat och analys

I följande avsnitt kommer resultatet från de 18 artiklarna att presenteras med hjälp av fem teman vilka är: *offer*, *förövare*, *offer och förövare*, *aktiva roller* och *stödjande roller*. Tidigare forskning och våra valda teorier kommer att vara grunden i vår analys. För att besvara vår första frågeställning: *Vilka positioner i de kriminella sammanhangen tillskrivs unga kvinnor i media?* kommer vi att använda oss av två teman: *stödjande roller* och *aktiva roller*. Vår andra och tredje frågeställning: *Hur framställs de unga kvinnorna som offer i nyhetsartiklar? Och hur framställs de unga kvinnorna som förövare i nyhetsartiklar?* Kommer att besvaras med hjälp av tre teman: *offer*, *förövare* och *offer och förövare*.

5.1 Unga kvinnor som offer

Vi vill genom detta stycke presentera i vilken utsträckning och hur unga kvinnor framställs som offer i artiklarna. I drygt hälften av nyhetsartiklarna som utgör vår empiri går det att finna beskrivningar om sexuellt våld riktat mot unga kvinnor i gängmiljöer. Baserat på vad Charlotta von Mentzer och Eva Damberg, barnmorska och terapeut berättar beskriver Dagens Nyheter (2023) att de kriminella personerna i gängen säljer unga kvinnor och att de därigenom utnyttjas sexuellt av andra individer (Cato 2023, s. 6). I en annan artikel från Aftonbladet (2024) beskriver Jale Poljarevius, underrättelsechef för polisregion Mitt att kvinnor är en trafficking vara och att de utför sexuella tjänster åt de kriminella (Fernstedt 2024, s. 2). I ytterligare en artikel från

Aftonbladet (2024) framställs det att sexuellt våld är vanligt vid bråk mellan kriminella gäng (Požar 2024, s. 19). I Dagens Nyheter (2024) intervjuas Anna Byström, projektledare på Socialförvaltningen Nordost som presenterar ett tvåårigt projekt för att upptäcka och ge rätt stöd till kvinnor i kriminalitet. Detta mot bakgrunden att fler tjejer utsätts sexuellt i kriminella sammanhang (Chamy 2024b, s. 8). Baserat på en studie av Charlotta von Mentzer som arbetar som barnmorska och terapeut på ett sexualmedicinskt centrum framställs det sexuella våldet mot unga kvinnor i kriminella sammanhang genom följande citat från Dagens Nyheter (2023):

Sannolikt är mörkertalet stort [...] i en studie som Charlotta von Mentzer har gjort genomförde hon djupintervjuer med 21 kvinnor som varit utsatta för sexuellt våld, 17 av dem uppgav kopplingar till kriminella grupper. (Cato 2023, s. 6).

I samma artikel uttalar sig Anna Byström som är projektledare för Ung Öst i Göteborg kring att de unga kvinnorna är dubbelt utsatta. Å ena sidan riskerar de att dras in i grov kriminalitet samtidigt som de riskerar att bli offer för brott. Enligt ovanstående stycke framställs det som att risken för att bli utsatt för sexuella övergrepp ökar genom en medverkan i ett kriminellt gäng. Detta illustreras även i den tidigare forskning vi har hittat i samband med vår undersökning där det beskrivs hur medverkan i ett kriminellt gäng ökar risken för att bli utsatt av medlemmarna i det egna gänget (Auyong, Smith & Ferguson 2018; Petersen & Howell 2013). Bilden som media ger av att utsattheten för sexuella övergrepp ökar genom medverkan i ett kriminellt gäng skildras även i den tidigare forskningen där det framgår att kvinnor som är med i ett gäng där både kvinnor och män är medlemmar utsätts av medlemmar från det egna gänget. Dessutom är det större risk för kvinnor i ett gäng med blandad könssammansättning att bli utsatt för sexuellt och fysiskt våld (Sutton 2017, s. 147). Ett genomgående tema är att nyhetsartiklarna framställer att unga kvinnor utnyttjas sexuellt för att betala av de kriminellas skulder men de utnyttjas även som hot eller som bestraffning. Denna beskrivning kan vi se genom följande citat från Aftonbladet (2024):

Här används våldtäkter, sexuella trakasserier och utpressning som hot, straff, intäkt och betalning. (Požar 2024, s.19).

Ovanstående citat är ett utdrag ur en artikel där Aftonbladet skildrar "Evelinas" berättelse baserat på ett möte med "Evelina". "Evelina" var tillsammans med en gängkriminell kille och hon berättar om hot med pistol och videor på andra unga kvinnor som blir våldtagna för att de ska utföra uppdrag åt kriminella gäng (Požar 2024, s. 19). Vidare rapporterar media om hennes berättelse kring hur de unga kvinnorna i gänget blev sexuellt utnyttjade av de gängkriminella killarna:

Är den gängkriminella killen skyldig någon annan pengar? Han betalar med sin tjej, Behöver han tjäna snabba pengar? Han säljer henne. Har hon inte gjort som han sa? Han våldtar henne. Har hon svikit flera i gänget? De gruppvåldtar henne. (Požar 2024, s.19).

Det är inte citat från "Evelinas" berättelse som används utan det är Aftonbladets framställning av "Evelinas" situation som får ta plats. Vi kan förstå unga kvinnors framställning i media som offer utifrån Nils Christies teori "det idealiska offret". Enligt Christie finns det kriterier som en person bör uppfylla för att få en legitim status som offer vid utsatthet för brott. Dessa är att den som blir utsatt för brott inte har en personlig relation till förövaren och att offret bör vara svagt, befinna sig på en oklanderlig plats och göra något respektabelt (Christie 2001, s. 48). Det framställs i flertalet artiklar att unga kvinnor blir utsatta av personer i de egna gänget som de har en relation till vilket strider mot Christies antagande om att det ideala offret blir utsatt av någon som inte har en personlig relation till den utsatte (Christie 2001, s. 48). Att unga kvinnor framställs som sexuellt utsatta av kriminella män de har en relation till kan vi se i följande citat från Dagens Nyheter (2024):

[...] Samtidigt ska man inte glömma att de ofta också kan vara utsatta för fysiskt och sexuellt våld av de kriminella män de har relationer till. Även det måste vi skaffa oss mer kunskap om. (Prekopic 2024, s. 2).

Även i denna artikel framställs att unga kvinnor utnyttjas sexuellt för att betala av skulder mellan kriminella män. Vi förutsätter här att de unga kvinnorna beskrivs bli utsatta av någon som de inte har en personlig relation till. Följande utdrag är baserat på en kommunrapport från Göteborg framställer Dagens Nyheter (2023) hur kvinnor utnyttjas sexuellt:

Kvinnor i den gängkriminella miljön har i flera fall använts som handelsvara och utnyttjats sexuellt för att reglera skulder mellan kriminella män [...] 'Det förekommer att gängkriminella individer säljer kvinnor och unga tjejer för sexuella tjänster till varandra, som betalningsmedel eller som återbetalning av en skuld', står det i rapporten. (Cato 2023, s. 6).

Här går Dagens Nyheters framställning av de unga kvinnorna som ideala offer mer i linje med Christies beskrivning då gärningspersonen inte har en personlig relation till offret. Trots att unga kvinnor inte tillskrivs alla kriterier och därför inte uppfyller kraven för att ses som ett idealt offret som ovan då de har en personlig relation till offret eller om det inte kan antas att de gjorde något respektabelt är det ändå de som ofta är de verkliga offren enligt Christie (Christie 2001, s. 57, 59). Vi har även i linje med Christie kunnat se att oavsett om unga kvinnor inte framställs som att uppfylla alla kriterier för ett idealt offer tillskrivs de ändå som likvärdiga offer av media.

5.2 Unga kvinnor som förövare

Unga kvinnor i kriminalitet framställs i media som offer men även som förövare vilket synliggörs i ett utdrag från Dagens Nyheter (2021) där Robin Gålnander som arbetar som kriminolog uttalar sig kring de kvinnor som är en del av gängvärlden och hur de kom undan från polisen på grund av att de var kvinnor. Denna framställning kan förklaras med att de unga kvinnorna inte uppfyller de krav som finns för att identifieras som gärningspersoner, det vill säga att vara en man, vara stor och ond (Christie 2001, s. 48).

De kvinnor som jag har träffat kan nästan skratta lite åt det och säga att 'jag var ju med, men jag kom undan jämt, det var jättekonstigt'. När polisen kom och tog dem så var alla lika mycket med på vad som försiggick, men tyckte att 'oj, hur har du hamnat här lilla vän, har inte du någon att gå hem till' - sen tog de snubbarna och låste in dem. (Rydén & Cato 2021, s. 2).

I utdraget ser vi en beskrivning av att de kvinnor som befann sig på platsen när polisen anlände medger att alla var lika mycket med på vad som försiggick men trots det tog de

bara “snubbarna”. Kvinnorna sågs som offer eftersom det är naturligt att bortförklara beteendet på det viset. Denna beskrivning av unga kvinnor som offer går ihop med Pettersson (2013) som beskriver att kvinnor enklare får status som offer eftersom att begå våldsbrott inte går ihop med bilden av vad som anses “kvinnligt” (Pettersson 2013, s. 79). Denna beskrivning av kvinnorna som offer kan även ses i relation till Mattssons (2015) genusperspektiv där det beskrivs att samhället genomsyras av en maktordning där män överordnas och kvinnor underordnas vilket gör att kvinnor utesluts från maktpositioner som män innehar (Mattsson 2015, s. 50–51). Poliserna som Robin Gålnander berättar om i stycket ovan kan troligen ha antagit att kvinnorna inte satt på någon maktposition på grund av att de är kvinnor. När de tog med männen och “låste in dem” var det för att de antogs ha maktpositioner och de sågs som förövarna i situationen. Unga kvinnors status som gärningspersoner och som stora, starka och onda ifrågasattes genom att de lämnades kvar på platsen och inte togs med av polis. Vi tolkar detta som att de unga kvinnorna inte framställs som en ideal gärningsperson då de inte tillskrivs de attribut som den ideala gärningspersonen bör besitta. Baserat på en kartläggning utförd av verksamhetsutvecklare på Noa Anna Hedin Ekström och pensionerad polis Sven Ahlbin framställer Aftonbladet (2022) hur kvinnor inte ses som förövare:

I bostaden finns en man, en kvinna och barn. Polisen griper mannen, men lämnar kvinnan med barnen, trots att det inte är klarlagt vem av de vuxna som förvarat vapen eller narkotikan, säger Anna Hedin Ekström. (Aftonbladet 2022, s. 2).

Aftonbladet beskriver att mannen grips vilket tyder på att det antas att kvinnan inte är skyldig till något brott. Anna Hedin Ekström, verksamhetsutvecklare på Noa berättar om begreppet “Rosa lagboken” som hon menar används inom polisväsendet. Citatet framställer att kvinnor blir dömda utifrån andra kriterier än män eftersom de inte ses som aktiva kriminella utan följeslagare. Begreppet “Rosa lagboken” kan ses som en könsbestämd lagbok där män och kvinnor behandlas och blir dömda olika på grund av sin könstillhörighet. Dagens Nyheter (2024):

Fenomenet går under begreppet ‘Rosa lagboken’ inom polisväsendet, berättar Anna Hedin Ekström. – Vi ser kvinnor som en passiv följeslagare där man inte

heller ger kvinnor erkännande som aktiva kriminella och hjärnan bakom upplägg. (Chamy 2024a, s. 8).

5.3 Dubbel roll som offer & förövare

I många av artiklarna har vi sett ett mönster i att unga kvinnor framställs som både förövare och offer. I vår undersökning har det varit intressant att i relation till Christies teori undersöka om det i artiklarna går att bli definierad som både och, eller om det ena utesluter det andra. Frågor som "victim blaming" uppkommer även här, där de brott som unga kvinnor begått rättfärdigar deras roll som offer (Åkerström & Sahlin 2001).

Följande citat från Dagens Nyheter (2024) handlar om "Elsa" som i sina tonår var tillsammans med en gängkriminell kille och som startade en egen kriminell verksamhet efter att han mördats. Baserat på intervjuer med "Elsa", personer i hennes närhet samt journaler från psykiatrin och domstolsdokument framställs "Elsa" som både offer och förövare. Dagens Nyheter (2024):

När hon försökte göra sig av med lagret av droger hon hade kvar hemma tog hennes kriminalitet ny fart – i en egen nystartad verksamhet och i partnerskap med en nyfunnen bekant. Deras kriminella verksamhet bestod av olika brott, som bedrägerier och drogförsäljning, via en webbutik på darknet, en anonymiserad och krypterad sida av internet, berättar Elsa. (Chamy 2024a, s. 8).

I samma artikel beskriver Elsa hur hon tvingades ta mer ansvar inom gänget och hon tillskrivs därmed en dubbel roll som förövare och offer där hon både är en del i gänget men samtidigt beskriver hur hon tvingades in.

När Elsa gick i gymnasiet dömdes pojkvännen till ett fängelsestraff och hon blev ensam kvar med hans kompanjoner. Hon säger att kompanjonerna tvingade henne att fylla det tomrum som pojkvännen lämnat, genom att ta på sig allt fler av hans arbetsuppgifter. (Chamy 2024a, s. 8).

När ord som "hamnat", "dragits in i kriminalitet" eller som i citatet ovan "tvingats" används får det läsaren att tänka att de unga kvinnornas medverkan i kriminalitet inte är frivillig och att de tvingats in. Det får läsaren att tänka att de är naiva och fräntar de

unga kvinnorna ansvaret. Dessa beskrivningar kan vi även se i en artikel från Aftonbladet (Hjertén 2023, s. 6) där tingsrätten gör bedömningen att en ung kvinna “dragits” in i kriminalitet genom sin pojkvän. Det kan bidra till uppfattningen att unga kvinnor endast är offer för sina omständigheter i gängkriminaliteten. Detta bidrar till att unga kvinnor i kriminalitet blir en svårplacerad grupp som hamnar någonstans mittemellan offerskap och förövare. Att det ges förklaringar till unga kvinnors inblandning i kriminalitet kan förstås utifrån Estrada, Nilsson och Pettersson (2019) som analyserat hur dagspress mellan 1905 och 2015 rapporterade om kvinnor respektive mäns brott. De presenterar att i drygt 30% av artiklarna som handlar om kvinnor som begår brott ges en förklaring till brottet, i jämförelse med 10% av artiklarna som ger förklaringar varför män begår brott (Estrada, Nilsson & Pettersson 2019). Det verkar vara svårare att förstå varför kvinnor begår brott och därför ger skribenten ofta en förklaring för att förstå det oförståeliga: hur kvinnor kan välja att begå brott. Medan det ligger i mäns natur att vara våldsam och visa sig stark. Att det ligger närmare vår uppfattning om manligt att befinna sig i kriminella sammanhang har vi sett under analysens gång. Det är mer naturligt att se unga kvinnor som offer eftersom det går ihop med vad som anses kvinnligt. När vi bearbetat vårt material har vi kunnat se att kvinnor ofta är offer i gängen och att de blir utsatta för sexuella övergrepp. Dock har vi sett exempel från artiklarna där sakkunniga från avhopparverksamheter eller polisen uttrycker sig kring att det kan vara svårt att upptäcka och ge stöd till unga kvinnor i kriminalitet om de stämplas som offer eftersom de missas av samhället och ses som offer för våld i nära relation snarare än offer i gängkriminalitet (Fernstedt 2024, s. 1). Det framställs även i media att det finns få avhopparverksamheter som är inriktade på att hjälpa kvinnor som vill lämna kriminalitet (Chamy 2024a, s. 8). Diskussionen kring avhopparverksamheter baserar Dagens Nyheter (2024) på en utsaga från Anna Hedin Ekström, verksamhetsutvecklare Noa:

[...] – De får varken hjälp att lämna eller sitt skyddsbehov tillgodosett.

Avhopparverksamheterna är designade för männen. Kvinnor och tjejer kommer i kontakt med andra samhällsfunktioner som vården eller socialtjänsten där man heller inte identifierar kvinnor som förövare. (Chamy 2024a, s. 8).

Kvinnor som identifieras som både offer och förövare är något som framställs i utdraget nedan från Aftonbladet (2024) där Peter Svensson som arbetat över 10 år med avhopparverksamheter och själv har ett kriminellt förflutet berättar:

De transporterar droger och vapen och lockar måltavlor i fällor. Men när tjejer och kvinnor i gängen vill lämna ses de som offer och får inte rätt hjälp. (Fernstedt 2024, s. 1).

I utdraget ser vi tydligt hur unga kvinnor i första meningen framställs som förövare genom beskrivningen att de transporterar droger, vapen och lockar måltavlor i fällor. Vidare i nästkommande mening framställs unga kvinnor som offer vilket leder till att de inte får rätt hjälp. I artiklarna beskrivs kvinnorna sällan som förövare och vi har bara sett att ordet förövare använts i en av artiklarna. Något som vi återfunnit löpande i artiklarna är medias framställning av att unga kvinnor "gått under radarn" och att de därför är svåra för myndigheter att upptäcka som medlemmar i ett kriminellt gäng baseras på utsagor från rikspolischefer, före detta kriminella och enhetschefer som i sitt arbete kommer i kontakt med unga kvinnor inom kriminalitet. (Blomberg & Holmqvist 2024; Hjertén 2023; Hjertén et al. 2021; Strømmer, Trus & Petersson, Ellafi 2023; Hjertén & Westin 2022; Rydén & Cato 2021; Hjertén et al. 2022; Moreno 2022). Genom att unga kvinnor inte identifieras eller framställs som förövare ges en bild av att deras tillvaro försvåras eftersom de inte ges rätt hjälp. Detta beskrivs som en direkt konsekvens av att enbart se på kvinnor i kriminella sammanhang som offer.

5.4 Unga kvinnors stödjande roll

Media framställer att unga kvinnor har olika positioner i kriminella sammanhang. I dessa framställningar beskrivs de unga kvinnorna ha vad som kan beskrivas som en stödjande roll. I följande citat från Aftonbladet (2021) framställer Aftonbladet information baserat på ett mål de läst om. I citatet framställs att unga kvinnor har en roll som innebär att de förvarar saker åt de kriminella gängen såsom vapen eller narkotika.

Men förutom åldern var det något annat som väckte uppmärksamhet med målet: det faktum att så många unga kvinnor var inblandade. De deltog genom att gömma och frakta vapen, kläder och pengar. Den 16-åriga gymnasieflickan

ansågs ha varit den av tjejerna som haft den mest aktiva rollen. Efter dådet firade hon och pojkvännen genom att handla dyra märkeskläder för pengarna. (Hjertén et al 2021, s. 16).

I citatet har Aftonbladet (2021) framställt information baserat på ett mål, där det beskrivs att unga kvinnor inte enbart förvarar vapen utan även kläder och pengar. Kvinnor som framställs förvara saker åt de kriminella gängen såsom pengar och vapen kan förstås utifrån Diviak, Coutinho och Stivala (2020) som skriver att kvinnor kan innebära en fördel för de kriminella nätverken eftersom de inte misstänks i lika stor utsträckning som män gör (Diviak, Coutinho & Stivala 2020 s. 549). I några av artiklarna framställs det som att unga kvinnor får rollen att förvara saker och utföra tjänster åt männen i de kriminella gängen på grund av att de inte misstänks i lika hög grad som de kriminella männen eller inte misstänks alls. I citatet nedan från Aftonbladet (2023) uttalar sig Camila Salazar Atías, som är kriminolog och arbetar på Fryshuset i Stockholm. Här anser vi att media baserat på det Camilla förklarar, framställer en bild av att unga kvinnor inte är lika synliga i den kriminella världen. Media beskriver således att det är därför som de får en roll där de ska vara en fördel för de kriminella gängen.

Tidigare var det precis som med barnen i gängen att de främst användes för att transportera eller förvara exempelvis vapen och narkotika eller för att lura fienden till sin död. Detta för att mer kvinnor och barn går mer under radarn då de inte matchar den stereotypa bilden av hur en nätverkskriminell person ser ut, säger hon. (Hjertén 2023, s. 6).

Bilden av att unga kvinnor förvarar vapen och droger eftersom att de inte misstänks i lika hög grad som män vilket media framställer stämmer överens med Haymoz och Gatti (2010) som skriver att kvinnor inom kriminella nätverk får roller som innebär att de ska transportera droger eller vapen för att de inte får lika mycket uppmärksamhet eftersom de är kvinnor (Haymoz & Gatti 2010, s. 168).

Som framgått ovan framställer massmedia unga kvinnors roller i kriminalitet som en funktion att gömma vapen och droger vilket innebär att de tillskrivs det som kan beskrivas som en stödjande roll. I citatet ovan använder kriminologen Camila ord såsom barn där unga kvinnor jämförs med barn i den mediala framställningen vilket vi tolkar

som att unga kvinnor porträtteras som svaga och utan någon makt. Genom denna liknelse av kvinnor och barn förstärks männens position som stora och inflytelserika. Denna bild som media ger kan förstås utifrån West och Zimmerman (1987) som skriver att kön och köns kategorier förstås utifrån att män och kvinnor är olika där de beskriver att männen är större och starkare än kvinnorna. När männen visar sig stora och starka har kvinnorna i förhållande till männen inte dessa attribut utan låter männen ansvara för det (West och Zimmerman 1987, s. 138). Det som vi kan urskilja från detta är att medias beskrivningar av unga kvinnor stämmer överens med de samhällsliga kodningar som existerar.

I citatet nedan från Dagens Nyheter (2024) är det Anna Byström som är projektledare på socialförvaltningen, Nordost, som uttalar sig baserat på en lägesbild från polisen över kriminella personer i Sverige. I citatet används ord som logistiker och att gömma vapen men också locka fram vilket vi tolkar som att artikeln framställer det som att unga kvinnor är möjliggörare i kriminella sammanhang. I det andra citatet från Expressen (2023) berättar 15-åriga "Emma" själv om de kriminella sammanhang som hon varit aktiv i. När Emma använder sig av ord såsom att inte våga tolkar vi det som att hon själv inte aktivt väljer att vara en del av ett kriminellt gäng, utan att hon får en passiv roll eftersom hon tvingas till det. Utöver dessa citat framställs det i flera andra artiklar att unga kvinnor är möjliggörare i kriminella sammanhang. Media beskriver att unga kvinnor är möjliggörare genom att de lockar fram individer åt de kriminella gängen för att de sedan ska kunna mörda en person.

Tjejer gömmer vapen och droger, lockar fram offer eller är logistiker. Unga kvinnor står för 5 procent av de som är aktiva i kriminella nätverk och 19 procent av de som kan kopplas till nätverken, enligt polisens senaste lägesbild över kriminella i Sverige. Det skulle kunna motsvara så många som 9 000 kvinnor. (Chamy 2024b, s. 8).

Det var på skolgården under en av få dagar under högstadiet som hon faktiskt var i skolan. De ville att hon skulle gå en av deras rivaler, alltså locka fram honom till en plats där han skulle skjutas. – Jag skulle få 30 000 om jag lurade honom till en speciell plats så de kunde skjuta honom. Där och då vågade jag inte säga nej. (Strømmer, Trus & Petersson, Ellafi 2023, s. 17).

Medias framställning av att unga kvinnor lockar fram individer åt de kriminella gängen har en tydlig koppling till Haymoz och Gatti (2010) som förklarar att flickors roll inom kriminella gäng kan vara att ligga i bakhåll för att lura fiender (Haymoz & Gatti 2010, s. 168).

Det framställs även från media att unga kvinnor beskrivs leverera narkotika eller transportera vapen samt droger. Detta tolkar vi som det som kan ses vara en stödjande roll i kriminella gäng. I citatet nedanför från Aftonbladet (2022) har Jenny Clemedtson som är kammaråklagare på riksenheten mot organiserad och internationell brottslighet använt ord såsom på uppdrag av. Vi menar att framställningen kan tolkas som en stödjande roll i de kriminella gängen. Detta eftersom att orden på uppdrag av signalerar att unga kvinnor levererar narkotika på grund av det är en sådan sak som männen själva inte vill utföra enligt framställningen av media. Citatet framställer vad som kan ses som att unga kvinnor är leverantörer i kriminella sammanhang. Därtill tolkar vi även det som att unga kvinnor framställs ha en underordnad roll i förhållande till männen i de kriminella gängen.

- Jag menar att hon levererat fem kilo på uppdrag av säljaren. Säljaren är en person som är så högt uppsatt att han inte själv hanterat narkotikan rent fysiskt men hon handlar på uppdrag av honom. Om det placerar henne ett eller flera steg ifrån honom är oklart, säger Jenny Clemedtson. (Aftonbladet 2022, s. 2).

I en annan tidningsartikel från Expressen (2021) berättar den unga kvinnan "Nadia" själv om det före detta kriminella livet. Hon uttrycker att hon fått göra ett uppdrag eftersom hon blivit mutad med pengar för att utföra något och att det är för att de kriminella själva inte ska behöva utföra det. Media framställer här genom "Nadias" utsaga att unga kvinnor utför uppdrag som de kriminella själva inte vill utföra. Detta illustreras i nedanstående citat:

"- Alla visste det. Man kunde komma till mig och fråga: 'kan du få den här tjejen tyst, du får 1 500kr'. Visst, absolut, jag gjorde det. De betalade mig för att slippa göra skiten själv." (Expressen 2021, s. 1).

I nedanstående citat från följande artikel från Aftonbladet (2021) har Amir Rostami, som är polis och forskare i kriminologi använt ord såsom underordnad roll. När ord som underordnad roll används framställs unga kvinnor som svagare än män och att de inte har den makt som män i kriminella gäng har. Det får läsaren att tänka att det är män som är aktiva i kriminella sammanhang och att unga kvinnor inte är det. Således leder det till uppfattningen att vara kriminell är en manlig företeelse.

Ännu har polisen inte sett tecken på att kvinnorna eller tjejerna är de som håller i vapnen. Det är inte de som står bakom dödsskjutningarna som hittills i år krävt 43 liv över landet. - Jag skulle säga generellt att de har en underordnad roll då machokulturen dominerar i gängmiljön oavsett vilka gäng man tittar på. Men det betyder inte att de har en oviktig roll, säger Amir Rostami.” (Hjertén et al 2021, s. 17).

När det beskrivs i media som att polisen inte har några indikationer på att tjejerna håller i vapen och att de har en underordnad roll kan det förstås utifrån Mattsson (2015) som menar att det finns en maktordning där kvinnor är underordnade i samhället och männen är överordnade kvinnorna. Detta bidrar till att kvinnor inte får maktpositioner. Mattsson (2015) menar även att det finns saker som är maskulint kodade i samhället såsom till exempel läkare och advokater (Mattsson 2015, s. 58–59). Därav förklaras varför det inte beskrivs att kvinnorna håller i vapen eftersom det inte är kvinnligt kodat. Detta kan även ses i en tidningsartikel där det beskrivs att det ofta talas om skjutningar och att det är ett manligt fenomen (Cato 2021, s. 7). I citatet ovan beskrivs att machokulturen tar plats i kriminella sammanhang vilket leder till att kvinnorna får en underlägsen roll vilket kan kopplas till West och Zimmerman (1987) som förklarar att männen ses som stora och starka och att kvinnor utefter detta får en roll som inte innefattar att vara stor och stark (West & Zimmerman 1987, s. 138).

I sju av tidningsartiklarna tillskrivs unga kvinnor det som kan beskrivas som en stödjande roll. De unga kvinnorna framställs som logistiker inom de kriminella gängen. I en artikel från Aftonbladet (2024) som presenteras i citatet nedanför har Jale Poljarevius, underrättelsechef för polisregion Mitt använt ord såsom logistiker vilket bidrar till uppfattningen om att unga kvinnor framställs som möjliggörare i kriminella gäng. När Jale Poljarevius säger att han inte tror att tjejerna ser sig själva som

gängkriminella och att de endast ska hjälpa en kille med en grej får det läsaren att tänka att det framställs som att unga kvinnor fråntas ansvar för de kriminella handlingar som de utför. När Jale Poljarevius säger att man inte är medlem i någonting och att man är en logistiker framställs det som att det är mer okej att unga kvinnor har en sådan roll än att vara aktiv förövare och att de på så vis kommer undan brottsligheten.

Jale Poljarevius tror inte heller att tjejerna ser sig själva som gängkriminella. - De tänker att 'jag ska bara hjälpa en kille med en grej'. Detta gäller även ungdomar som rekryteras. Man är inte medlem i någonting, man är en logistiker. (Aftonbladet 2024, s. 2).

I en artikel från Aftonbladet (2023) beskriver åklagaren Mats Ihlbom att en ung kvinna har varit med och planerat händelser inom det kriminella gänget och även kört bilen som använts (Hjertén 2023, s. 7). Baserat på intervjuer med den unga kvinnan "Elsa", personer i hennes närhet, journaler från psykiatrin och domstolsdokument framställer Dagens Nyheter (2024) att unga kvinnor som var tillsammans med män i kriminella gäng agerade chaufförer åt dem (Chamy 2024a, s. 7). Denna framställning kan vi se ur följande citat från Aftonbladet (2023) där åklagaren Mats Ihlbom säger:

[...] Hon har agerat chaufför och deltagit i konversationer där man planerar allt. Vi ser en hel del kvinnor i ärenden nu för tiden [...]. (Hjertén 2023, s. 7).

Fortsättningsvis framställer tre av tidningsartiklarna unga kvinnor som det som kan beskrivas som logistiker. I dessa framställningar beskrivs på vilket sätt de unga kvinnorna beskrivs som logistiker. Exempelvis betonas det i en av artiklarna från Dagens Nyheter (2024) utifrån intervjuer med den unga kvinnan "Elsa", personer i hennes närhet, journaler från psykiatrin och domstolsdokument att unga kvinnor hyr fordon eller lägenheter åt de kriminella gängen (Chamy 2024a, s. 7). I en annan artikel från Aftonbladet (2022) betonar en ospecificerad källa att en ung kvinna har bokat ett hotellrum åt en kriminell man (Aftonbladet 2022, s. 3).

I en tredje artikel från Expressen (2022) framställs det utifrån att skribenten har tagit del av polisens förundersökning att unga kvinnor även här ordnar med att hyra bilar och lägenheter (Moreno 2022, s. 1). Detta kan vi se i citatet nedan. Media framställer baserat

på detta att unga kvinnor är vad som kan beskrivas som logistiker och därmed möjliggörare i de kriminella gängen:

I förundersökningen beskriver polisen hur de lagt märke till att kriminella nätverk, i det här fallet Flemingsbergsnätverket, satt i system att använda relativt ostraffade kvinnor i sin verksamhet: *‘Detta då de lättare flyger under polisens radar, innehar körkort, har en taxerad inkomst vilket gör de till möjliggörare då de relativt enkelt kan fixa fram hyreskontrakt avseende bostäder, hyrbilar osv’*. (Moreno 2022, s. 1).

Som beskrivits ovan tillskrivs unga kvinnor vad som kan ses som underordnade roller, leverantörer och logistiker i de kriminella gängen. Kvinnornas framställning som innehavande av underordnade roller i de kriminella gängen kan förstås utifrån att kvinnor inom en kriminell familj förr hade roll som mor, syster eller hustru och dessutom hade i uppgift att ansvara för familjens hem och för barnen inom familjen (Siegel 2013, s. 55–56). Vidare kan en förklaring till att kvinnorna tillskrivs en underordnad roll vara det som Diviak, Coutinho och Stivala (2020) kommer fram till i sin studie, att kvinnor inte deltar i kriminella nätverk i större utsträckning och att det finns en könsskillnad i nätverken mellan män och kvinnor (Diviak, Coutinho & Stivala 2020 s. 536). När media framställer det som att kvinnor har en underordnad roll som leverantörer och logistiker kan det förstås utifrån Mattsson (2015) som skriver om att det finns en maktordning där kvinnor är underordnade i samhället och männen är överordnade kvinnorna, som i sin tur bidrar till att kvinnor inte får maktpositioner.

5.5 Unga kvinnors aktiva roll

I tio av artiklarna, vilket motsvarar mer än hälften av artiklarna, framställer media det som att unga kvinnor har vad som kan beskrivas som en aktiv roll i de kriminella gängen. Det framställs i tre av artiklarna att unga kvinnor medverkat i mord. I en artikel från Aftonbladet (2023) framställs att två unga kvinnor syns till i en bil med ett vapen med misstankarna mot sig att de ska använda vapnet för att döda en far, baserat på utlåtande från kriminologen Camila Salazar Atías.

I samma artikel beskrivs att en kvinna i 21-årsåldern är åtalad för att ha hjälpt en kille att skjuta en gängledare (Hjertén 2023, s. 6). Camila Salazar Atías, kriminolog betonar i artikeln att den unga kvinnan inte är straffad sedan tidigare. Det ger läsaren en uppfattning av att den unga kvinnan ses som mer oskyldig. I en annan artikel framställs det av Aftonbladet att en ung kvinna i 16-årsåldern har varit till hjälp vid ett mord som hennes pojkvän utförde (Hjertén et al, s. 16). I en tredje artikel från Aftonbladet (2022) beskriver Pär Andersson, som är chefsåklagare, att kvinnor är aktiva i kriminella sammanhang genom att planera mord (Hjertén 2022, s. 1). Pär Andersson använder ord såsom skrämmande när han skall förklara ovanstående. Det ger uppfattningen att det inte ses som vanligt i samhället att unga kvinnor är aktiva i kriminella sammanhang.

Medias framställning av kvinnor som besitter det som kan beskrivas som en aktiv roll kan liknas vid det som Siegel (2013) skriver att kvinnor idag har en betydligt mer betydelsefull roll inom de kriminella nätverken (Siegel 2013, s. 55–56). Det sista exemplet där Aftonbladet själva betonar att kvinnan har hjälpt sin pojkvän vid ett mord kan förstås utifrån Siegel (2013) som förklarar att kvinnors framträdande roll ofta belyses genom den kontakt som de har med brottsliga män (Siegel 2013, s. 55–56). Citatet nedanför som framställts av Aftonbladet (2023), är ett utmärkande exempel på att media framställer unga kvinnor som medhjälpare vid mord. Även här som tidigare nämnts ovan används ord såsom ostraffad vilket ger en bild av att unga kvinnor är mer oskyldiga och att det är viktigt att betona att de inte har blivit straffade för någonting tidigare för att försvara dem från brottsliga handlingar.

[...] en 23-årig man skjuts till döds även om inget tyder på att han var det tilltänkta offret. [...] Flera personer grips. En av dem är en 21-årig kvinna som sedan dess sitter häktad för medhjälp till mordet den 27 September. [...] Förutom en dom 2021 för vapenbrott då hon hade en flaska tårgas utan att ha rätt till det, är hon ostraffad. (Hjertén 2023, s. 6).

I fem av artiklarna framställer media en bild av att unga kvinnor blir mer involverade i kriminalitet och därmed får vad som kan ses som en mer aktiv roll inom de kriminella gängen. I en artikel från Aftonbladet (2023) framställer Aftonbladet själva att unga kvinnor i kriminella gäng får andra roller allteftersom de begår grövre brott. Aftonbladet själva betonar även att fler kvinnor är häktade för till exempel människorov. Vidare i

artikeln framställs att unga kvinnor har en mer aktiv roll i kriminella gäng samt att åldern är lägre på dessa kvinnor (Hjertén 2023, s. 6). Detta utifrån att Camila Salazar Atías berättar att de som arbetar inom organisationen Fryshuset i Stockholm upplevt och fått till sig från andra samarbetande aktörer att unga kvinnor har en mer aktiv roll i kriminella gäng samt att åldern är lägre på dessa kvinnor (Hjertén 2023, s. 6). I samma artikel från Aftonbladet (2023) finns ett citat där Pär Andersson som är chefsåklagare beskriver att kvinnor har en mer aktiv roll i kriminella gäng än tidigare:

När jag började som åklagare satt det ibland tjejer i bilar som kördes av killar som begick stölder. De släpptes ofta omgående då det alltid ansågs att de säkert inte hade något med saken att göra, så de har hela tiden gått under radarn. Men de visar sig att de har en mycket mer aktiv roll än tidigare. De är en utveckling som ser skrämmande ut, säger chefsåklagare Pär Andersson som just nu har hand om ett ärende med två tonårstjejer som misstänks för förberedelse till mord. (Hjertén 2023, s. 6).

Denna bild från media kan förstås i förhållande till Tina Mattsson (2015) som förklarar att saker i samhället har en maskulin kod, såsom att läkare och advokater förutsätts vara av det manliga könet. På samma sätt förutsätts det att en kriminell individ är en man (Mattsson 2015, s. 58–59). Trots att media och olika personer i media framställer att unga kvinnor får det som kan ses som en mer aktiv roll inom den kriminella miljön syns det inte alltid utåt. Detta eftersom det ses som något som är karakteriserat för det manliga könet.

I en annan artikel från Aftonbladet (2021) framställs det utifrån polisen, att unga kvinnor får vad som kan ses som mer väsentliga positioner i kriminella gäng och att de även har vad som kan ses som en väsentlig position i organiserad brottslighet. I denna artikel framställs även utifrån polisen, att de unga kvinnorna som är delaktiga i kriminalitet är i en yngre ålder, exempelvis 16 år (Hjertén et al 2021, s. 16–17). Det framställs i alla artiklar att de unga kvinnorna är i åldern 15 - 25 år. De unga kvinnor som beskrivs i artiklarna är varken under 15 år eller äldre än 25 år. Fortsättningsvis finns ett citat från denna artikel från aftonbladet (2021) som framställer utifrån Stockholmspolisens kartläggning, att unga kvinnor inte har samma position i de kriminella gängerna som tidigare:

Enligt Stockholmspolisens kartläggning har det på ett par år skett mer än en fördubbling av antalet kvinnor i gängen - och de har en betydligt mer drivande roll än förr. (Hjertén et al. 2021, s. 16)

Ur en artikel från Expressen (2023) presenteras statistik från polisen som visar att cirka fem procent av alla individer som är kriminella utgörs av kvinnor och att 19 procent räknas som så kallade möjliggörare (Blomberg & Holmqvist 2023, s. 1–2). När polisen använder ord såsom möjliggörare signalerar det för den som läser att unga kvinnor är en tillgång för kriminella gäng. Dessutom signalerar det att unga kvinnor gör det möjligt för kriminella gäng att begå kriminella handlingar. I en annan artikel från Expressen (2023) framställer media baserat på det som polisen uttryckt, att unga kvinnor har vad som kan tolkas som en aktiv roll snarare än en passiv roll och att de ses som väsentliga för den ekonomiska biten i kriminaliteten. Media beskriver även via det som polisen sagt att tre kvinnor fått längre fängelsestraff. Dessutom framställer artikeln genom polisens uttalande att fler unga visar sig mer aktiva i kriminella sammanhang genom att de har vapen på sig frekvent (Strømmer, Trus & Petersson, Ellafi 2023, s. 17).

Ytterligare en artikel från Aftonbladet (2022) framställer utifrån deras egen kartläggning av nätverks kriminella personer i Stockholm, en bild av att unga kvinnor börjar medverka mer i kriminalitet (Aftonbladet 2022, s. 1). När unga kvinnor framställs ha det som kan beskrivas som en aktiv roll i kriminella sammanhang genom media kan vi förstå det utifrån Mattsson (2015) som skriver att kön och det som anses vara feminint respektive maskulint konstrueras av människor och att det ligger i vår tolkning (Mattsson 2015, s. 48). I detta fall tillskrivs kvinnorna det som anses vara typiskt maskulina egenskaper av massmedia. Det kan även ses som att de unga kvinnorna klättrat i hierarkin och bekämpat de könsnormer som råder.

6. Avslutande diskussion

Syftet med den här uppsatsen har varit att analysera den mediala framställningen av unga kvinnor i kriminella sammanhang med fokus på hur media framställer kvinnornas positioner och hur de framställs som offer respektive förövare. Vår analys av det insamlade materialet visar att unga kvinnor tillskrivs olika positioner i kriminella sammanhang av media. Vi har funnit beskrivningar i media av de unga kvinnornas

positioner som vi tolkar som *aktiva* och *stödjande*. Media framställer att unga kvinnor har vad som kan ses som aktiva roller i kriminella sammanhang. De unga kvinnorna tillskrivs en aktiv roll när de är inblandade i allvarlig brottslighet som medhjälp till mord eller att de begår våldsdåd själva. De unga kvinnorna framställs generellt som mer aktiva i kriminella sammanhang, till skillnad från tidigare. Inte bara framställs kvinnorna som mer aktiva, utan det beskrivs även att åldern på unga kvinnor involverade i kriminella sammanhang har sjunkit.

Tidigare forskning visar att det finns kvinnor som har ledande roller i kriminella miljöer (Siegel 2013, s. 57–58). Andra studier har även visat att unga kvinnor har aktiva roller i kriminella sammanhang, i form av att de håller på med drogförsäljning och är aktiva i rån vilket skiljer sig från vår undersökning (Sutton 2017, s. 145). I vår studie framkommer att media tillskriver unga kvinnor det som kan ses som stödjande roller. Stödjande roller är när unga framställs förvara vapen och droger men även att locka fram måltavlor till de kriminella gängen. Vidare beskrivs den stödjande rollen utifrån vår studie att unga kvinnor även transporterar narkotika och får göra denna uppgift eftersom de aktiva kriminella själva inte vill utföra det. I artiklarna framställs de unga kvinnorna som möjliggörare eftersom de hjälper kriminella gäng att begå brott. Vi menar att tillskrivandet av en stödjande roll som möjliggörare fråntar de unga kvinnorna ansvaret för sin inblandning i kriminalitet. I tidigare forskning framkommer liknande roller som de stödjande roller som framkommit i denna studie. Forskningen visar att unga kvinnors roll i kriminella sammanhang är att lura fram fiender åt de kriminella gängen och att de levererar vapen samt droger. Detta eftersom de drar till sig mindre uppmärksamhet av polisen med anledningen att de är kvinnor (Haymoz & Gatti 2010, s. 168). Något annat som framkom i vår undersökning är att media framställer att kvinnor i det som kan ses som en stödjande roll, planerar brottsliga uppdrag, hyr och kör fordon samt hyr lägenheter åt de kriminella gängen. Det framkom också att unga kvinnor tillskrivs en underordnad roll i kriminella sammanhang i förhållande till männen. Vi har även sett exempel på att kvinnor jämförs med barn i en artikel vilket tyder på att de tillskrivs en underordnad roll utan makt. Kvinnor framställs i tidigare forskning som passiva i förhållande till männen (Ebsen & Tusinski 2007, s. 3). Något som skiljer sig vad gäller det som kan ses som stödjande roller i vår studie och i forskning är att tidigare forskning tyder på att unga kvinnor även sammanför politiker med

narkotikaförsäljare (Siegel 2013, s. 57–58). Detta är inte något vi sett tecken på i vår studie.

Vår studie har även bidragit med insikt i hur de unga kvinnorna framställs som offer respektive förövare vilket är den andra och tredje frågeställningen i undersökningen. Vi kan konstatera att massmedia i stor utsträckning inte framställer unga kvinnor som förövare och ger en bild av att de är en grupp som är svårupptäckta av samhället. Kvinnorna framställs som tvingade eller dragna in i kriminalitet snarare än att det är av egen vilja som de blivit involverade. Det beskrivs att offerskapet gör att de unga kvinnorna inte ses som medlemmar i ett kriminellt gäng och att det därför är svårt att erhålla rätt stöd. Unga kvinnor framställs ofta av media som att de går under radarn och att de därför är fördelaktiga för kriminella gäng att använda. Vi menar att media beskriver de unga kvinnorna som offer snarare än som förövare och beskriver dem som “under radarn”. Detta menar vi förstås då de genom att begå brott går emot samhällets norm över vad som anses kvinnligt och att de därför är svåra att upptäcka. Att vara förövare och ha en aktiv roll i kriminalitet har visat sig vara enklare att tillskriva en man än en kvinna.

I analysen framkommer att unga kvinnor framställs som offer i kriminella sammanhang eftersom de beskrivs som utsatta för sexuellt våld av gängmedlemmar i gänget. Vi kan förstå massmedias framställning av unga kvinnor som offer genom Christies teori om det ideala offret. En förklaring som media ger till att de utsätts som tydligt beskrivs är att det är en form av bestraffning eller för att betala av skulder till andra gäng. De unga kvinnorna framställs som utsatta av både individer som de har en relation till och individer som de inte har relation till. I enlighet med tidigare forskning kan undersökningens resultat jämföras med Auyong, Smith och Ferguson (2019); Petersen & Howell (2013) och Sutton (2017) som i en annan kontext dragit liknande slutsatser, att unga kvinnor är offer och blir sexuellt utnyttjade av de egna och utomstående gängmedlemmar.

Utifrån den aktuella studien hade det varit intressant att i relation till Sutton (2017) undersöka om sammansättningen av kön i ett kriminellt gäng har betydelse för kvinnornas utsatthet. Enligt Sutton (2017) innebär medlemskap i gäng med enbart kvinnliga medlemmar en risk att bli utsatt av andra kvinnor. I de tidningsartiklar vi

analyserat har vi inte sett beskrivningar av gäng som enbart består av kvinnor och hur offerskapet framställs i sammanhanget, vilket hade varit intressant för vidare forskning att undersöka. Detta hade även varit intressant ur ett genusperspektiv. I vår undersökning har vi undersökt framställningen av unga kvinnors positioner i kriminella sammanhang. Det har inte gått att undgå att även diskutera männens roll i relation till kvinnorna. Något som hade varit intressant att undersöka vidare är att jämföra framställningen av män och kvinnor i kriminalitet för att ännu tydligare belysa könsskillnader. De unga kvinnorna i nyhetsartiklarna framställs sällan som ledargestalter utan beskrivningen stannar vid aktiva och stödjande roller. Kan kvinnor inte klättra upp till ledare eller antar vi att de inte erhåller en ledarroll? Forskningsfrågan uppkommer kring om andelen kvinnliga medlemmar i gäng har ökat eller om vi blivit bättre på att fånga upp gruppen.

Referenser

Aftonbladet (2024) *Om Aftonbladet - kontakt och redaktionell policy*.

<https://www.aftonbladet.se/omafotonbladet/a/LOIQ4/om-aftonbladet> [Hämtat: 2024-05-19]

Aftonbladet (2024) "Mycket svårare för tjejer att lämna gängkriminalitet".

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/3EneAq/tjejer-i-gangkriminalitet-i-sverige-har-sva-rare-att-lamna>. Hämtat: [2024-04-21].

Auyong, Zenta E. Gomez, Sven Smith & Christopher J. Ferguson (2018) Girls in Gangs: Exploring Risk in a British Youth Context. *Crime & Delinquency*, 64 (13): 1698–1717.

Barnombudsmannen (2024) "För det är det enda man har" - Flickors röster om brott och brottsliga miljöer.

<https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument/publikationer/for-det-ar-det-enda-man-har-flickors-roster-om-brott-och-brottsliga-miljoer.pdf> [2024-05-14].

Blomberg, Filip & Annette Holmqvist (2024) *62 000 människor i Sverige kopplas till gängkriminalitet*.

https://www.expressen.se/nyheter/sverige/strommer-presenterar-lagesbild-over-gangen/?gaa_at=eafs&gaa_n=ARTJ-U-N3VRQAeJhR2U5ofondjF-VRfaAaoGT-oVxB8GPDLw8JRZC-D-J-O_zn6Gig0%3D&gaa_ts=6643ba68&gaa_sig=2USZhL5Z4G1oB75LtQB8hJJ_sEMOzcOfuaXMDog_dMHatT4f4P7poITtlPenBTIVnNNm3SGhOErwcaP-t3-zuw%3D%3D. Hämtat: [2024-04-21].

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.

Carl, Cato (2023) *Kvinnor utnyttjas sexuellt för att reglera skulder i gängmiljöer*.

<https://www.dn.se/sverige/kvinnor-utnyttjas-sexuellt-for-att-reglera-skulder-mellan-gankkriminella/>. Hämtat: [2024-04-21].

Chamy, Christy (2024b) *Londonpolisen inspirerar projekt för tjejer i gängmiljö*.
<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=050915202404015efecf5780393ccc64af3d3b6877d38a&s=50915&sa=2001729&x=5ac70cc9cc537486fb6ba7f40a40f300&tz=Europe/Stockholm&t=1716120889>. Hämtat: [2024-04-21].

Chamy, Christy (2024a) *Elsa lämnade gänget: "Jag räknade aldrig med att bli så här gammal"*.
<https://www.dn.se/sverige/elsa-lamnade-ganget-jag-raknade-aldrig-med-att-bli-sa-har-gammal/>. Hämtat: [2024-04-21].

Christie, Nils (2001) *Det idealiska offret*. I: Malin Åkerström & Ingrid Sahlin (red.) *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur AB.

Clemetson, Jenny, Ola Siljeholm, Linda Hjertén & Hanna Lindblom (2022) *Polisen misstänker så ville Mia, 24, ta över droghandeln*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/QyvMeA/efter-hotellnatten-mia-24-tog-over-drog-handeln>. Hämtat: [2024-04-21]

Dagens Nyheter (2008) *Om Dagens Nyheter*.
<https://www.dn.se/nyheter/om-dagens-nyheter/> [Hämtat: 2024-05-19].

Diviak, Tomas, James A. Coutinho & Alex D. Stivala (2020) A Man's world? Comparing the structural positions of men and women in an organized criminal network. *Crime, Law and Social Change*. 73 (5): 547–570.

Engström, Kerstin (2008) *Genus & genrer - forskningsanknutna genusdiskurser i dagspress*. Umeå: Medier och kommunikation.

Esbensen, Finn-Aage & Karin E. Tusinski (2007) Youth Gangs in the Print Media. *Journal of Criminal Justice and Popular Culture*, 14 (1): 22–38.

Estrada, Felipe, Anders Nilsson & Tove Pettersson (2019) The female offender - A century of registered crime and daily press reporting on women's crime. *Nordic Journal of Criminology*, 20 (2): 138–156.

Expressen (2024) *Välkommen till Expressen*.

<https://www.expressen.se/om-expressen/valkommen-till-expressen/> [Hämtat: 2024-05-19].

Fernstedt, Nora (2024) *Larmet: "Vi pratar inte om tjejerna i gängen"*.

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/69by00/tjejer-i-kriminella-gang>. Hämtat: [2024-04-21].

Haymoz, Sandrine & Uberto Gatti (2010) Girl members of Deviant Youth Groups, Offending Behaviour and Victimization: Results from the ISRD2 in Italy and Switzerland. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 16 (3): 167–182.

Heber, Anita, Eva Tiby & Sofia Wikman (2012) Inledning. I: Anita Heber, Eva Tiby & Sofia Wikman (red.) *Viktimologisk forskning - Brottsoffer i teori och metod*. Lund: Studenlitteratur AB.

Hjertén, Linda (2023) *Gängens hemliga vapen: Kvinnor*.

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=05734920231103d17069c23145762f10fd64f6e4dd9ac8&s=57349&sa=2001729&x=afb95ce599612e0122694f095edefec4&tz=Europe/Stockholm&t=1716120973>. Hämtat: [2024-04-21]

Hjertén, Linda, Beri Zagana, Amir Rostami & Sven Ahlbin (2021) *Firade mordet - med att köpa märkeskläder*.

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=05734920211213804e6e7650f366f2057dbd46daddde6d&s=57349&sa=2001729&x=89ca43f27b13166694f016007b155050&tz=Europe/Stockholm&t=1716121034>. Hämtat: [2024-04-21].

Hjertén, Linda, Christoffer Nilsson & Adam Westin (2022) *Kriminella och stolta*.

<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=05734920221206964065314b5d475709820a1e27136ee1&s=57349&sa=2001729&x=f3aceb6bdc389773ff8e9a0dd1745397&tz=Europe/Stockholm&t=1716121086>. Hämtat: [2024-04-21].

Hjertén, Linda & Adam Westin (2022) *Kvinnorna jobbar för gängen - bakom en laglydig fasad*.

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/a/BWVGd9/kvinnorna-jobbar-for-natverken-bakom-en-laglydig-fasad>. Hämtat: [2024-04-21].

Jönsson, Håkan (2012) Äldre som offer - en övning i analys. I: Anita Heber, Eva Tiby & Sofia Wikman (red.) *Viktimologisk forskning - Brottsoffer i teori och metod*. Lund: Studenlitteratur AB.

Lindgren, Simon (2014) Kodning. I: Mikael Hjerm, Simon Lindgren & Marco Nilsson (red.) *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Lindgren, Simon (2014) Tematisering. I: Mikael Hjerm, Simon Lindgren & Marco Nilsson (red.) *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Lindgren, Simon (2014) Summering. I: Mikael Hjerm, Simon Lindgren & Marco Nilsson (red.) *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. Malmö: Gleerups Utbildning AB. .

Mattsson, Tina (2015) *Intersektionalitet i socialt arbete*. Lund: Gleerups Utbildning AB.

Moreno, Federico (2023) *Gängkvinnorna som går under polisens radar*.
<https://www.expressen.se/nyheter/gangkvinnorna-som-gar-under-polisens-radar/>.
Hämtat: [2024-04-21].

Mortensen, Ellen (2007) Inledning. I: Judith Butler (red.) *Genustrubbel: feminism och identitetens subversion*. Göteborg: Daidalos.

Nationalencyklopedin, gängbrottslighet.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/gangbrottslighet> Hämtat:
[2024-06-09].

Petersen, D. Rebecca & James C. Howell (2013) Program Approaches for Girls in Gangs: Female Specific or Gender Neutral?. *Criminal Justice Review*, 38 (4): 492–509.

Pettersson, Tove (2013) Genusperspektiv inom svensk forskning om ungdomsbrottslighet. I: Felipe Estrada & Janne Flyghed (red.) *Den svenska ungdomsbrottsligheten*. Lund: Studentlitteratur AB.

Polismyndigheten (2024) *Lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige*.
[Totalt-62-000-bedoms-aktiva-eller-ha-koppling-till-kriminella-natverk](#) Hämtat:
[2024-05-12].

Požar, Irena (2024) *Vem räddar tjejerna från gängens sexuella våld?* <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/on56wK/irena-pozar-vem-radda-r-tjejer-och-kvinnor-fran-gangens-sexuella-vald>. Hämtat: [2024-04-21].

Prekopic, Vesna (2024) *Det är självklart att även tjejer tjasas av gangsterlivet*.
<https://www.dn.se/kultur/vesna-prekopic-det-ar-sjalvklart-att-aven-tjejer-tjasas-av-gangsterlivet>. Hämtat: [2024-04-21].

Rydén, Hanna (2021) *Sandra var en del av gängvärlden: På rättegångar spelade jag svag*.
<https://nogo.retriever-info.com/prod?a=7315&d=05091520210713b10ef0a6cdca54cf7d00ecf91fe00926&s=50915&sa=2001729&x=7329e487bffe1f35f6aeb414381eb067&tz=Europe/Stockholm&t=1716116866>. Hämtat: [2024-04-21].

Ryden, Hanna & Carl Cato (2021) *Unga kvinnor allt mer i fokus vid grova brott*.
<https://www.dn.se/sverige/kvinnor-allt-mer-i-polisens-fokus-vid-grova-brott-och-gangkriminalitet/>. Hämtat: [2024-04-21].

Siegel, Dina (2013) Women in transnational organized crime. *Trends in organized crime*. 17 (1): 52–65.

Strömmer, Gunnar, Helena Trus & Meli Petersson Ellafi (2023) *Tjejerna får betalt för att lura gängkillar i döden*.
<https://www.expressen.se/nyheter/tjejerna-far-betalt-for-att-lura-gangkillar-i-doden/>.
Hämtat: [2024-04-21].

Sutton, Tara. E (2017) The lives of female gang members: A review of the literature. *Aggression and violent behaviour*. 37: 142-152.

Svanberg, Nina, Cornelia Nordström & Hanna Brunlöf (2021) *Knark, våld, skuld och förnedring: "Jag hade spårat - var gränslös"*

https://www.expressen.se/nyheter/knark-vald-skuld-och-fornedring-jag-hade-sparat-var-granslos/?gaa_at=eafs&gaa_n=ARTJ-U8lCOF1Nnx6AL2OfeGYo0zXGRScr_OYu1F2Ce4BaA3aPqc4unLkxbb218jVjLk%3D&gaa_ts=6643b836&gaa_sig=Dnj9htauzex4EMggPArDSkUaaeRMio3Pf-yJhlxnedqPZ9wnf-NKdcLuwGbC9Orlg2eOPjXUWWFfTYduX8jjSw%3D%3D Hämtat: [2024-04-2].

West, Candace & Don H. Zimmerman (1987). Doing Gender. *Gender and Society*. 1 (2): 125–151.

Åkerström, Malin & Ingrid Sahlin (2001) Inledning. I: Malin Åkerström & Ingrid Sahlin (red.) *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur AB.